
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מודעות ותפיסה - 6172

תאריך עדכון אחרון 07-09-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 3

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדעי הקוגניציה והמוח

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' הילה יעקובסון

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: hilla.jacobson@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ג', 14:30, בתאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

נדון בשאלות עכשוויות בפילוסופיה של הנפש באשר למודעות התנסותית ('פנומנלית'), התנסויות חושיות (פרספציות) והקשרים בין פרספציה לבין קוגניציה. חלק מהדיונים ידגמו את הממשק המעניין בין פילוסופיה לבין מדעים רלוונטיים (בעיקר, מדעי המוח הקוגניטיביים). כך למשל, נעסוק בבעיית הפער ההסברי, לפיה ידע (מסוגו של הידע הנוכחי) אודות המוח והתהליכים הקוגניטיביים אותם הוא ממש לא יכול "להסביר" מודעות התנסותית; נציג בקצרה תיאוריות שונות (מדעיות ופילוסופיות) של מודעות התנסותית ואת הקשרים בין התאוריות הללו לעמדות פילוסופיות בדבר טבעם של מצבים נפשיים; נדון בשאלות מתודולוגיות שעניינן בקשיים הכרוכים בחקירה אמפירית של מודעות התנסותית; ונעסוק בשאלות ספציפיות שהעיסוק הפילוסופי בהן פונה לממצאים אמפיריים ומדעיים.

בין השאלות בהן נעסוק: מדוע תופעת המודעות נתפסת כמציבה אתגר תיאורטי מיוחד עבור מדעי הקוגניציה והמוח? האם יתכנו מצבים מודעים שהסובייקט לא יודע עליהם, ואף אינו יכול לדעת עליהם? האם עולמנו הוויזואלי עשיר כפי שנדמה שהינו, או שאנו שוגים באשליה מתמדת באשר לעצם טבען של התנסויותינו? מהם הקשרים בין מודעות התנסותית לבין תוכן ייצוגי? עד כמה דומות התנסויותי הבסיסיות לאלו של בני אדם אחרים? האם ניתן להסיק מתיאוריות של מודעות בבני אדם מסקנות בדבר מודעותן של מערכות שונות מאוד מבחינת ה'חומרה' שלהן (למשל, מערכות של בינה מלאכותית)? האם, ואם כן עד כמה, מושפעות התנסויותינו ממחשבותינו, מצפיותינו, מרגשותינו, ומרצונותינו?

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לקרוא מאמרים עכשוויים בפילוסופיה של mind ומדעי הקוגניציה

דרישות נוכחות (%) :

100%

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. טיעון הידע, טיעון הפער ההסברי, "הבעיה הקשה" של מודעות
2. תיאוריות של מודעות
3. מודעות התנסותית וגישה קוגניטיבית
4. אופי פנומנלי ותוכן ייצוגי
5. הגבול בין פרספציה וקוגניציה ושאלת החדירות הקוגניטיבית

חומר חובה לקריאה:

* יתכנו שינויים ברשימת הקריאה במהלך הסמסטר *
חלק מהמאמרים יהיו קריאת רשות.

Jackson, F. (1982), "Epiphenomenal Qualia"

Levine, J. (1993), "On Leaving Out What It's Like"

Chalmers, D. (2003), "Consciousness and its Place in Nature" (first 5 sections plus section 7).

Doering, A., et. al. (2019), "The unfolding argument: Why IIT and Other Causal Structure Theories Cannot Explain Consciousness"

Block, N. (2009), "Comparing Theories of Consciousness"

Victor Lamme's Youtube talk. <https://www.youtube.com/watch?v=X2sjKghOTi>

Block, N. (2011) "Perceptual consciousness overflows cognitive access"

Block, N. (2008) "Consciousness and Cognitive Access"

Cohen, M. and Dennett, D. (2011) "Consciousness cannot be separated from function". Trends in Cognitive Sciences 15, 358-364

Phillips, I. (2016) "No Watershed for Overflow: Recent Work on the Richness of Consciousness"

Block, N. (2004) "Mental Paint"

Tye, M. (2009) "Representationalist Theories of Consciousness"

Seager, W. and Bourget, D. (2007) "Representationalism About Consciousness"

Macpherson, F. (2012) "Cognitive Penetration of Colour Experience: Rethinking the Issue in Light of an Indirect Mechanism"

Firestone, C and Scholl, B (2016) "Cognition Does not Affect Perception: Evaluating Evidence for 'Top-Down' Effects"

Silins, N. (2016) "Cognitive Penetration and the Epistemology of Perception"

Block, N. (forthcoming) "The Border Between Seeing and Thinking". Oxford UP.

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 70 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
30 %

מידע נוסף / הערות: